

Документ за разглеждане в заседание

B9-0223/2023

18.4.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията
съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността

относно всеобщата декриминализация на хомосексуалността в светлината
на последните събития в Уганда
(2023/2643(RSP))

Пиер Карлескинд, Абир Ал-Сахлани, Петрас Аушревичюс, Исаскун Билбао Барандика, Силви Брюне, Оливие Шастел, Катрин Шабо, Асгер Кристенсен, Илана Сикюрел, Каталин Чех, Лоранс Фаренг, Шарл Гьоренс, Клемен Грошел, Бернар Гета, Свеня Хан, Иварс Иябс, Карин Карлсбро, Били Келъхър, Илхан Кючюк, Мориц Кьорнер, Карен Мелкиор, Ян-Кристоф Йотен, Урмас Пает, Фредерик Рийс, Катарина Ринзема, Мария Сорая Родригес Рамос, Михал Шимечка, Рамона Стругариу, Ирен Толре, Драгош Тудораке, Ема Визнер, Хилде Вотманс, Салима Йенбу
от името на групата Renew

B9-0223/2023

Резолюция на Европейския парламент относно всеобщата декриминализация на хомосексуалността в светлината на последните събития в Уганда (2023/2643(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Африканската харта за правата на човека и народите,
- като взе предвид Американската конвенция за правата на човека,
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека,
- като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права,
- като взе предвид резолюцията относно защитата от насилие и други нарушения на правата на човека, извършени срещу лица въз основа на тяхната реална или предполагаема сексуална ориентация или полова идентичност, приета на 55-ата редовна сесия на Африканската комисия по правата на човека и народите в Луанда, Ангола, проведена в периода от 28 април до 12 май 2014 г.,
- като взе предвид съвместното изявление, подписано от 85 държави на заседанието на Съвета на ООН по правата на човека на 22 март 2011 г., относно прекратяването на актовете на насилие и свързаните с тях нарушения на правата на човека въз основа на сексуалната ориентация и полова идентичност,
- като взе предвид Принципите от Йогиякарта относно прилагането на международното право в областта на правата на човека във връзка със сексуалната ориентация и полова идентичност,
- като взе предвид докладите на независимия експерт по защитата от насилие и дискриминация, основаващи се на сексуалната ориентация и полова идентичност,
- като взе предвид работата на основната група на ООН за ЛГБТИ, и по-специално нейното изявление от 19 март 2023 г., в което се призовава Съветът за сигурност на ООН да интегрира по-добре правата на човека по отношение на ЛГБТИК лицата в своя международен мандат за мир и сигурност,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 12 ноември 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.“ (COM(2020)0698),
- като взе предвид насоките за насърчаване и защита на упражняването на всички права на човека от лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните (ЛГБТИ) лица, приети от Съвета по външни работи на 24 юни 2013 г.,

- като взе предвид насоките на ЕС относно смъртното наказание, приети от Съвета на 12 април 2013 г.,
 - като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС) и по-специално член 21 от него,
 - като взе предвид програмата за приобщаване и многообразие в Европейската служба за външна дейност за периода 2023 – 2025 г., приета на 6 март 2023 г.,
 - като взе предвид Закона срещу хомосексуалността в Уганда от 21 март 2023 г.,
 - като взе предвид изявлението на върховния комисар на ООН по правата на човека Фолкер Тюрк от 22 март 2023 г.,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че Всеобщата декларация за правата на човека утвърждава присъщото достойнство и равните права на всички хора, включително неотменимото право на живот, свобода и неприкосновеност на личния живот;
- Б. като има предвид, че Африканската харта за правата на човека и народите защитава правото на всеки човек на зачитане на неговото достойнство и право на свобода и забранява жестокото, нечовешко или унижително наказание и отношение;
- В. като има предвид, че Международният пакт за граждански и политически права признава правото на живот като основно право на човека и изрично посочва, че смъртното наказание следва да не се налага за ненасилствени престъпления или за престъпления, извършени от лица, които са на възраст под 18 години към момента на извършване на престъплението;
- Г. като има предвид, че 61 държави по света — главно в Африка, Близкия изток и Азия — инкриминират хомосексуалността и трансполовата идентичност по закон; като има предвид, че други две държави *de facto* ги инкриминират; като има предвид, че в Катар, Саудитска Арабия, Афганистан, Иран, Йемен, Сомалия, Обединените арабски емирства, Бруней, Северна Нигерия, Мавритания и Пакистан наказанието за хомосексуални актове е смърт;
- Д. като има предвид, че законите, които инкриминират сексуалните отношения по взаимно съгласие между лица от един и същи пол, нарушават основните и защитени на международно равнище права на човека;
- Е. като има предвид, че съществува глобално движение за декриминализиране на хомосексуалността и трансполовата идентичност, като броят на държавите, които инкриминират актове между лица от един и същ пол по взаимно съгласие, е намалял от 113 през 1990 г. на 64 през 2023 г.; като има предвид, че това движение се подхранва от все по-силното осъзнаване на факта, че законите, които инкриминират хомосексуалността и трансполовата идентичност, са дискриминационни и нарушават основните права на човека, както и че общественият напредък изисква еднакви права и възможности за всички; като има

предвид, че тази нарастваща динамика дава надежда, че светът се движи към по-справедливо и основаващо се на равнопоставеност бъдеще, в което всички лица ще бъдат свободни да изразяват своята истинска същност без страх от дискриминация или преследване;

- Ж. като има предвид, че на 21 март 2023 г. парламентът на Уганда прие Закона срещу хомосексуалността (наричан по-долу „законът“); като има предвид, че в закона се предлага прилагането на смъртно наказание за престъплението „хомосексуалност с утежняващи обстоятелства“, доживотен затвор за престъплението „хомосексуалност“, до 14 години лишаване от свобода за „опит за хомосексуалност“ и до 20 години лишаване от свобода за „насърчаване на хомосексуалността“; като има предвид, че последното включва пълна цензура по въпросите, свързани с ЛГБТИК лицата, включително организациите на гражданското общество, които извършват дейност по застъпничество, основаващо се на правата на човека;
- З. като има предвид, че предишни версии на подобни закони, забраняващи насърчаването на хомосексуалността и хомосексуалните действия, вече са били предлагани през 2009 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г., което показва склонност към системно превръщане на ЛГБТИК лицата в изкупителни жертви; като има предвид, че политици и религиозни лидери изиграха ключова роля в подбуждането на реторика на омразата спрямо ЛГБТИК лицата в Уганда; като има предвид, че в резултат на приемането на закона вече се наблюдава увеличаване на словесното и физическото насилие;
- И. като има предвид, че президентът Мусевени направи подстрекателски изявления, например тези, в които се твърди, че „хомосексуалните лица са отклонения от нормалното“ и че „Западът“ се стреми да принуди други държави да „нормализират отклоненията“; като има предвид, че той все още не е обнародвал закона;
- Й. като има предвид, че през април 2023 г. островите Кук станаха поредната държава, декриминализираща хомосексуалността, чрез изменение на Закона за престъпленията; като има предвид, че в началото на 2023 г. Сингапур декриминализира „недостойните действия между мъже“, като измени своя Наказателен кодекс;
- К. като има предвид, че в много случаи в последно време декриминализирането на хомосексуалността и трансполовата идентичност е резултат от съдебни решения, например устното решение на Върховния съд на Барбадос от декември 2022 г. и решението на Източнокарибския върховен съд от август 2022 г.;
- Л. като има предвид, че всички държави — членки на ЕС, многократно са заявявали непоколебимото си противопоставяне на смъртното наказание по всяко време и при всякакви обстоятелства, като считат, че то е нечовешко и унижително отношение и противоречи на човешкото достойнство; като има предвид, че държавите членки са поели ангажимент да се застъпват неуморно за пълното премахване на смъртното наказание;
- М. като има предвид, че всички държави — членки на ЕС, недвусмислено осъдиха

дискриминационните закони, политики и практики, включително инкриминирането на отношения по взаимно съгласие между пълнолетни лица от един и същи пол или с трансполова идентичност; като има предвид, че държавите членки призоваха ЕС да работи за постигане на декриминализиране на отношенията по взаимно съгласие между възрастни от един и същи пол и с трансполова идентичност;

- Н. като има предвид, че в член 21 от ДЕС се посочва, че „дейността на Съюза на международната сцена се ръководи от основополагащите принципи за неговото създаване, развитие и разширяване“, и по-специално „демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право“;
- О. като има предвид, че общата външна политика и политика на сигурност на ЕС има за цел развитието и укрепването на демокрацията и на принципите на правовата държава, както и зачитането на правата на човека и на основните свободи;
- П. като има предвид, че Европейският консенсус за развитие ангажира ЕС и неговите държави членки да прилагат към сътрудничеството за развитие подход, основаващ се на правата на човека, който обхваща всички права на човека;
- Р. като има предвид, че схемата на ЕС „Всичко освен оръжие“ (ВОО) премахва митата и квотите за целия внос на стоки (с изключение на оръжия и боеприпаси), идващи в ЕС от най-слабо развитите държави; като има предвид, че ЕС може да оттегля преференциите по ВОО заради сериозни и системни нарушения на принципите, установени в международните конвенции относно основните права на човека и трудовите права, например системни нарушения на правата на човека;

Последните събития в Уганда

1. осъжда по възможно най-категоричен начин закона, приет на 21 март 2023 г. от парламента на Уганда, който увеличава размера на присъдите и разширява обхвата на законодателството на Уганда, инкриминиращо хомосексуалността и трансполовата идентичност; счита, че неговото приемане е в грубо нарушение на Конституцията на Уганда и на международните задължения на Уганда, произтичащи от Африканската харта и структурата на международното право на ООН, например Всеобщата декларация за правата на човека, Международния пакт за граждански и политически права и Устава на ООН;
2. изразява тревога във връзка с факта, че само двама от общо 389 законодатели са гласували против законопроекта; изразява съжаление във връзка с коментарите на президента Мусевени, който допълнително допринесе за подбуждащата към омраза реторика относно ЛГБТИК лицата; изразява загриженост относно броя на политиките, религиозните лидери и медийните фигури, които подбуждат към омраза; счита, че превръщането на ЛГБТИК лицата в изкупителни жертви от страна на по-голямата част от политическата класа в Уганда представлява сериозно утежняване на положението, което засяга принципите на демокрацията,

принципите на правовата държава и зачитането на международно признатите права на човека; счита, че обнародването на този закон неизбежно ще изостри отношенията между ЕС и Уганда и ще наложи ЕС да преориентира акцента си в тези отношения;

3. изразява подкрепа и възхищение за парламентаристите от Уганда и представителите на гражданското общество, които имаха смелостта да се противопоставят и да се изкажат публично срещу законопроекта;
4. приветства изявлението на Европейската служба за външна дейност непосредствено след гласуването в Парламента на Уганда, в което се заявява, че ЕС е „дълбоко загрижен“ от приемането на закона; изразява съжаление обаче, че до момента заместник-председателят на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Жозеп Борел, не е реагирал на законопроекта в лично качество, а само чрез своя говорител; счита, че сериозността на положението изисква по-решителен институционален отговор и заслужава реакция на най-високото равнище на дипломацията на ЕС;
5. припомня, че този закон е само последната стъпка на Уганда по тревожния път, който тя следва от няколко години насам, предприета в условията на нарастване на хомофобската реторика сред политиците, религиозните лидери и други значими фигури в обществото на Уганда, като върху гражданското общество се оказва все по-голям натиск, както и нарастване на подкрепяната от държавата реч на омразата срещу ЛГБТИК лицата, която подбужда към омраза и насилие срещу ЛГБТИК лицата в страната; осъжда тези прояви на фанатизъм, предразсъдъци и дискриминация през 21-ви век;
6. изразява убеждение, че утвърждаването на законопроекта като закон не само ще насърчи допълнително дискриминацията и престъпленията от омраза срещу ЛГБТИК лицата, но също така може да заличи напредъка, постигнат от правителството на Уганда по отношение на премахването на ХИВ като заплаха за общественото здраве;
7. изразява дълбоко съжаление относно решението на Националното бюро на Уганда за неправителствените организации от 5 август 2022 г. да закрие „Сексуални малцинства в Уганда“ — водещата организация за правата на ЛГБТИК лицата в страната, и категорично осъжда това решение; изразява непоколебима подкрепа за Франк Мугиша, основател и лидер на посочената организация, който е посветил живота си на борбата за правата на ЛГБТИК лицата в Уганда;

Обстановката по света

8. категорично осъжда всички закони, практики и официални позиции, които инкриминират хомосексуалността, трансполовата идентичност или актове по взаимно съгласие между лица от един и същ пол;
9. счита, че подобно инкриминиране противоречи изцяло на международното право в областта на правата на човека и нарушава човешките права на ЛГБТИК лицата,

включително правото на живот, неприкосновеност на личния живот, свобода, сигурност и здравеопазване, както и свободата на сдружаване, събрания и изразяване; счита, че инкриминирането на хомосексуалността и трансполовата идентичност създава положение на апартейд, като лишава част от населението от защитата на държавата и закона;

10. настоява, че като обявява за незаконно тяхното съществуване, инкриминирането на хомосексуалността и трансполовата идентичност превръща ЛГБТИК лицата в мишена, увеличава риска те да бъдат изнудвани от органите или от други граждани и насърчава речта на омразата, престъпленията от омраза и дискриминацията срещу тях; припомня рисковете за здравето, които поражда инкриминирането на хомосексуалността и трансполовата идентичност, тъй като инкриминирането възпрепятства здравните политики, основаващи се на общността, и възпрепятства достъпа на ЛГБТИК лицата до надеждна информация за тяхното здраве, по-специално за епидемията от ХИВ;
11. отново заявява, че категорично се противопоставя на смъртното наказание във всички случаи и при всякакви обстоятелства; счита, че то представлява нечовешко и унижително отношение, противоречащо на човешкото достойнство;
12. приветства глобалната тенденция към всеобщо декриминализиране на хомосексуалността и трансполовата идентичност; отбелязва, че броят на държавите, които инкриминират хомосексуалността и трансполовата идентичност, е достигнал рекордно ниско равнище; счита обаче, че предстои да бъде извървян дълъг път, докато се постигне всеобщо декриминализиране, и че следва да се използват всички средства за постигането му в близко бъдеще;
13. изразява загриженост относно настоящата реторика и движения срещу равенството между половете и срещу ЛГБТИК лицата в световен мащаб, които се подхранват от политически и религиозни лидери по света, включително в рамките на ЕС; счита, че тези движения драстично възпрепятстват усилията за постигане на всеобщо декриминализиране на хомосексуалността и трансполовата идентичност, тъй като те легитимират реториката, според която ЛГБТИК лицата са по-скоро идеология, отколкото човешки същества; решително осъжда разпространяването на такава реторика от страна на някои влиятелни политически лидери в ЕС, включително представители на правителствата в Унгария, Полша и Италия;
14. отхвърля твърденията на политически и религиозни лидери, че хомосексуалността и трансполовата идентичност са концепции на Запада; припомня, че повечето закони, инкриминиращи хомосексуалността и трансполовата идентичност по света, произтичат от законите на западните колонизиращи сили;
15. отхвърля твърденията, че декриминализирането на хомосексуалността и трансполовата идентичност би било в противоречие с основните религиозни принципи или би възпрепятствало свободата на религията; във връзка с това приветства изявленията на папата от 24 януари 2023 г., в които се потвърждава, че законите, инкриминиращи хомосексуалността и трансполовата идентичност, са

„несправедливи“ и че „хомосексуалността не е престъпление“;

16. приветства работата на организациите на гражданското общество на местно равнище по целия свят, чиято дейност е съсредоточена върху правата на човека, които неуморно работят, за да предпазват и защитават ЛГБТИК лицата и да се борят срещу стигматизирането и предразсъдъците, като понякога това е за сметка на безопасността на техните членове; счита, че държавите членки и ЕС следва да подкрепят тези организации и активисти на гражданското общество, включително финансово;
17. припомня, че защитата на правата на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица в целия свят е приоритет за ЕС и че всеобщото декриминализиране на хомосексуалността и трансполовата идентичност е цел, която ЕС следва да продължи да преследва, докато е необходимо;

Призив за действие

18. призовава за всеобщо декриминализиране на хомосексуалността и трансполовата идентичност;
19. призовава за всеобщо премахване на смъртното наказание;
20. призовава президента на Уганда Мусевени да не обнародва закона и категорично да откаже да даде съгласието си за всяка бъдеща подобна инициатива, като възпира по-нататъшните опити в тази посока; призовава президента да насърчава принципите на толерантност, приемане и зачитане на правата на човека;
21. настоятелно призовава 63-те държави, които все още не са направили това, да спазват международното право и да предприемат всички необходими мерки – законодателни или от друго естество, за да гарантират, че сексуалната ориентация и половата идентичност вече не са основание за наказателни санкции;
22. призовава Комисията да използва всички необходими дипломатически, правни и финансови средства, с които разполага, за да убеди президента на Уганда да се въздържи от подписване на закона, приет от парламента на Уганда; настоява, че взетите решения и приетите санкции по отношение на Уганда следва приоритетно да бъдат насочени към и да засягат неблагоприятно политическите и религиозните лидери, които са провокирали и подкрепили закона;
23. подчертава, че законът следва да не се използва, за да се отказва на гражданите на Уганда правото на услуги и лекарства, свързани с ХИВ, и призовава правителството на Уганда да осигури по-добър достъп до тези услуги;
24. изразява твърдо убеждение, че ако президентът на Уганда подпише закона, ще бъдат изпълнени условията Комисията да оттегли преференциите по ВОО за Уганда в съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) № 978/2012¹ на основание

¹ Регламент (ЕС) № 978/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за прилагане на схема от общи тарифни преференции и за отмяна на Регламент (ЕО) № 732/2008 на Съвета (ОВ L 303,

сериозни и системни нарушения на правата на човека, както направи тя в случая с Камбоджа; призовава Комисията да възстанови тарифите и квотите за целия внос на стоки от Уганда в ЕС, докато положението с правата на ЛГБТИК лицата не се подобри съществено, като се прилагат строги срокове и последващи мерки; призовава Комисията да превърне декриминализирането на хомосексуалността в изискване за достъп до схемата ВОО и да премахне от списъка на ВОО други държави, които продължават да инкриминират сексуалните действия по взаимно съгласие между лица от един и същи пол;

25. призовава ЕС да предприеме всички съответни политически и дипломатически действия за постигане на всеобща декриминализация на хомосексуалността и трансполовата идентичност; приканва ЕС да създаде широка коалиция от страните, които желаят да подкрепят тези начинания в рамките на международната общност, с акцент върху международни инструменти като резолюциите на Общото събрание на ООН; настоява, че всички външни политики на ЕС следва да бъдат мобилизирани за постигането на тази цел, включително общата външна политика и политика на сигурност, търговската политика и политиката за помощ за развитие;
26. приканва Комисията да обмисли включването на клауза за „недопускане на отстъпление по отношение на правата на човека“ в своите международни споразумения за партньорство, чрез която дадено партньорство, включително неговите финансови аспекти, може да бъде временно спряно, ако дадена държава партньор допусне отстъпление по отношение на правата на човека, включително като инкриминира хомосексуалността или трансполовата идентичност;
27. призовава Комисията, ЕС и неговите държави членки да завършат реформата на общата европейска система за убежище и да гарантират създаването на безопасни и законни маршрути за предоставяне на убежище, включително за ЛГБТИК лицата, бягащи от държави, където те биха могли да бъдат изпратени в затвора или осъдени на смърт;
28. настоятелно призовава ЕС, неговите държави членки и международни партньори да разширят финансовата подкрепа за местните организации за защита на правата на ЛГБТИК лицата и правата на човека, установени в държави, които инкриминират хомосексуалността и трансполовата идентичност; призовава Комисията да създаде специален фонд на ЕС, който да предлага финансова, техническа и правна помощ на посочените организации, както и на адвокати, участващи в наказателно преследване в международни съдилища на закони, които нарушават международни конвенции, харти и договори в областта на правата на човека;

o

o o

29. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета, на Комисията, на агенциите на

ООН, на органите на Уганда и на органите на останалите 63 държави, които все още инкриминират хомосексуалността и трансполовата идентичност, и призовава настоящата резолюция да бъде преведена на суахили.